

RAIL BALTICu RAJAMINE UUELE OTSETRASSILE ON LÄBI MÖTLEMATA OTSUS!

Eesti Rooma Klubi avaldus

3. märtsil 2017 saatis minister Kadri Simson kooskõlastusringile Rail Balticu (RB) uue otsetrassina arendamise valitsuste vahelise kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu, taotledes selle menetlemist kiirkorras. Ilmne on valitsuse kavatsus ratifitseerida leping veel enne, kui valmivad tasuvusuuring ja Riigikontrolli audit projekti senise kulgemise hindamiseks.

Eesti Rooma Klubi ja paljud kodanikud ning kodanikuühendused on korduvalt juhtinud tähelepanu ja esitanud küsimusi nii Rail Balticu üldise kontseptsiooni kui ka selle mitmete aspektide kohta (vt. ERK avaldus nov. 2016: <https://roomaklubi.wordpress.com/2016/11/>). Seda eriti pärast aastal 2011 valitsuse salastatud motiividel tehtud otsust rajada RB **uuele otsetrassile**.

Rõhutame veelkord peamist:

1. Praegune RB majandusliku tasuvuse hinnang on vajalik, kuid ebapiisav. See saab anda vastuse, millistel eeldustel osutub Rail Baltic kasumlikuks, kuid ei sisalda pädevat prognoosi nende eelduste realiseerumise kohta. Ebaselge on projekti rahastamine. On ülimalt tõenäoline, et Eestile toob see kaasa ülisuure rahalise koormuse aastakümneteks.
2. RB planeerimisel ei ole järgitud riigile kohustuslikke Århusi konventsiooni nõudeid. Keskkonnamõjude hinnang on puudulik. Näiteks on analüüsimate mõju veerežiimile, mis kaasneb uue trassiga kümnete kilomeetrite laiuse ribana. Täielikult on käsitlemata ehitusmaavarade vajaduse hiigelsuure tõusu mõju kogu Eesti loodusele.
3. Täiesti tegemata on tähtsaim – prognoos sotsiaalsete mõjude kohta nii trassi piirkonna elanikkonnale kui kogu Eesti rahvale. Seejuures nõuab hindamist ka sadade juurteta inimeste lisandumise tähendus ühiskonnale, kelle kodupaigad hävitatakse jäädavalt.
4. Senise teadmise ja terve mõistuse põhjal on järeldus ühene – Rail Baltic **kiirraudteena uuel trassil** on projekti väga tõenäoline läbikukkumine ja avaliku raha raiskamine. Samas on võimalusi RB rajamiseks Eesti arengut toetavais variantides, kuid neid keeldub valitsus analüüsimest.

Eesti Rooma Klubi peab lubamatuks sellist voluntaristlikku riigivastutuse väärkasutust Eestile elutähtsate otsuste langetamisel. Eesti ja Euroopa Liidu kodanikena **nõuame protsessi kohest peatamist**, kuni on saadud selged ja ammendavad vastused, mis hajutaksid kahtluse avaliku raha kasutamisest ulatusliku sotsiaalmajandusliku ja keskkonnakahju tekitamiseks.

Oleme veendunud, et selliste autoriteetsete institutsioonide nagu Eesti Vabariigi President, Teaduste Akadeemia ja Rektorite Nõukogu seisukohavõttud annavad otsustajatele ja üldsusele olulise lisaväärtusega argumente.

Märgime, et kui Riigikogu ratifitseerib ülal nimetatud kokkuleppe, kasutab Eesti Rooma Klubi Århusi konventsiooniga antud õigust pöörduda kohtusse sundimaks riiki täitma talle seadustega pandud kohustusi.

Andres Tarand, Eesti Rooma Klubi President

11. aprill 2017 Tallinnas